

EXPUNERE DE MOTIVE

Procesul integrării României în Uniunea Europeană presupune armonizarea cadrului legal și de reglementare național la dispozițiile legislației comunitare. Astfel, printre angajamentele asumate în cadrul negocierilor cu Uniunea Europeană aferente Capitolului 3 – *Libera circulație a serviciilor* se numără și cel referitor la transpunerea și implementarea în legislația națională a *Directivei 2002/87/CE privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și firmelor de investiții dintr-un conglomerat financiar și modificarea Directivelor 73/239/CEE, 79/267/CEE, 92/49/CEE, 92/96/CEE, 93/6/CEE și 93/22/CEE și a Directivelor 98/78/CE și 2000/12/CE (Directiva 2002/87/CE).*

Transpunerea și implementarea directivei comunitare în legislația națională trebuie realizată până la finele anului 2006, termen stabilit în cadrul negocierilor în vederea aderării. Mai mult, atât legislația primară (prezentul act normativ) cât și legislația secundară (regulamentele și normele care vor fi emise pentru aplicarea prezentului act normativ) trebuie să fie adoptate și publicate în Monitorul Oficial al României astfel încât, până cel târziu la sfârșitul anului 2006, să poată fi realizată și procedura de pre-notificare la Comisia Europeană a întregului cadru legislativ adoptat.

Din evaluările efectuate cu comisiile parlamentare a rezultat faptul că în cazul promovării actului normativ propus sub forma unei legi, termenul solicitat de Comisia Europeană nu poate fi respectat.

Trebuie subliniat faptul că atât nerespectarea de către un stat membru a termenelor de transpunere în legislația națională a *acquis*-ului comunitar, cât și a termenului în care trebuie realizată procedura de pre-notificare, constituie motive pentru declanșarea de către Comisia Europeană a procedurii de sancționare pentru respectivul stat membru.

Astfel, având în vedere necesitatea adoptării de urgență a prezentului act normativ, astfel încât să fie evitată perspectiva declanșării față de România a procedurii de sancționare de către Comisia Europeană chiar de la începutul dobândirii calității de stat membru, s-a considerat necesară promovarea acestuia sub forma unei ordonanțe de urgență.

Emiterea Directivei 2002/87/CE a fost determinată, în principal, de următoarele considerente:

- evoluțiile înregistrate pe piețele financiare care au condus la crearea unor grupuri financiare, denumite conglomerate financiare, care furnizează servicii și produse atât în sectorul bancar/sectorul serviciilor de investiții, pe de o parte, cât și în sectorul asigurărilor, pe de altă parte;

- inexistența unei forme de supraveghere prudențială la nivelul unui grup format din instituții de credit, societăți de asigurare și firme de investiții care fac parte dintr-un conglomerat financiar, în condițiile în care legislația prudențială sectorială a acestora (regulile de supraveghere prudențială pe bază individuală și consolidată) este insuficientă pentru a surprinde riscurile pe care desfășurarea activităților financiare integrate prin intermediul unei structuri complexe cum este conglomeratul financiar le implică;

- necesitatea creării cadrului general pentru impunerea, în ceea ce privește entitățile reglementate ce fac parte dintr-un conglomerat financiar a cărui societate-mamă este situată într-un stat terț, a unui regim de supraveghere suplimentară, echivalent cu cel aplicat în cazul conglomeratelor financiare ale căror societăți-mamă sunt situate în cadrul Uniunii Europene.

În contextul creat, obiectivul principal urmărit prin adoptarea Directivei 2002/87/CE a fost acela de a reglementa supravegherea suplimentară a entităților reglementate care fac parte din grupuri cu activități financiare inter-sectoriale (conglomerate financiare), în scopul asigurării stabilității financiare și al protecției deponenților, asiguraților și investitorilor. Supravegherea suplimentară este exercitată de către o autoritate coordonatoare desemnată din rândul autorităților competente cu supravegherea sectorială, pe baza criteriilor stabilite de directivă.

Directiva abordează problema riscurilor prudențiale suplimentare identificate la nivelul unui conglomerat financiar, cu accent pe cerințele referitoare la adecvarea capitalului, concentrarea riscurilor, tranzacțiile intra-grup, mecanismele de control intern și procesele de administrare a riscurilor. De asemenea, textul comunitar stabilește atât măsurile de facilitare a supravegherii suplimentare în cadrul Uniunii Europene (desemnarea autorității competente responsabile cu exercitarea supravegherii suplimentare – coordonatorul și atribuțiile acesteia, cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente, regimul societăților financiare holding mixte), cât și raporturile cu statele terțe.

Până în prezent, la nivelul României s-a realizat armonizarea cadrului legal și de reglementare cu prevederile comunitare și alinierea la cele mai bune practici pe plan internațional în domeniul supravegherii pe bază individuală, dar și pe bază consolidată (supravegherea la nivel de grup omogen, respectiv din sectorul serviciilor bancare și/sau al serviciilor de investiții sau din sectorul asigurărilor) a instituțiilor de credit, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de asigurare.

Transpunerea și implementarea Directivei 2002/87/CE urmează să creeze baza legală și pentru exercitarea supravegherii instituțiilor de credit, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de asigurare din perspectiva apartenenței la un grup cu activități inter-sectoriale – un conglomerat financiar.

Transpunerea textului comunitar în legislația națională s-a dovedit a fi un proces de o complexitate deosebită ce a angrenat, sub coordonarea Ministerului Finanțelor Publice, atât autoritățile de supraveghere sectorială în domeniul financiar (Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și Comisia de Supraveghere a Asigurărilor), cât și Ministerul Justiției și Ministerul Integrării Europene, în cadrul unui Grup de lucru inter-instituțional care a elaborat prezentul proiect de lege, precum și proiectul normelor ce urmează a fi emise în comun la nivelul celor trei autorități de supraveghere prudențială, norme care vor asigura transpunerea prevederilor de natură tehnică ale Directivei 2002/87/CE.

Prezenta ordonanță de urgență *privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare, a societăților de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar* este structurat în șase capitole, după cum urmează:

- Capitolul I – „Dispoziții generale” cuprinde dispoziții generale privind domeniul de aplicare al legii și definește termenii utilizați în lege;

- Capitolul II – „Identificarea conglomeratului financiar” stabilește criteriile de identificare a unui conglomerat financiar, precum și modul în care se realizează această identificare de către autoritățile competente;

- Capitolul III – „Supravegherea suplimentară” abordează aspecte legate de sfera de aplicare a supravegherii suplimentare și reglementează cerințele prudențiale ce trebuie urmărite la nivelul unui conglomerat financiar (cerințe referitoare la poziția financiară a conglomeratului financiar: adecvarea capitalului, concentrarea riscurilor, tranzacțiile intra-grup, și la mecanismele de control intern și procesele de administrare a riscurilor în cadrul conglomeratului financiar).

În acest context trebuie menționat că directiva conține două opțiuni la latitudinea statelor membre. Prima opțiune se referă la posibilitatea exceptării de la regimul supravegherii suplimentare a unui conglomerat financiar, care este un subgrup în cadrul altui conglomerat financiar și exercitarea acestei supravegheri la nivelul conglomeratului financiar celui mai larg. În prezentul act normativ s-a optat pentru supravegherea suplimentară la nivelul fiecărui subgrup care îndeplinește cerințele pentru a fi considerat conglomerat financiar, cu posibilitatea ca, de la caz la caz, să se decidă, de către coordonatorul respectivului conglomerat financiar, exceptarea de la regimul supravegherii suplimentare, fără a se aduce atingere obiectivelor de stabilitate financiară.

Cea de-a doua opțiune are în vedere alegerea metodelor de calcul a cerinței suplimentare de adecvare a capitalului, în cadrul prezentului act normativ adoptându-se soluția ca alegerea să se realizeze de coordonator, în toate situațiile, pentru a se asigura flexibilitate în aplicare.

- Capitolul IV – „Măsuri de facilitare a supravegherii suplimentare” are în vedere identificarea criteriilor pentru desemnarea autorității competente responsabile cu exercitarea supravegherii suplimentare – a coordonatorului și evidențierea atribuțiilor acestuia, cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente, stabilirea cerințelor referitoare la societățile financiare holding mixte, în calitatea acestora de societăți-mamă; reglementarea măsurilor și sancțiunilor.

- Capitolul V – „Raporturile cu statele terțe” conține prevederi referitoare la supravegherea suplimentară în cazul grupurilor ale căror societăți-mamă sunt situate în state terțe.

- Capitolul VI – „Dispoziții finale”.

Prezentul act normativ asigură doar transpunerea acelor prevederi ale Directivei 2002/87/CE care se referă la supravegherea suplimentară a entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar. Prevederile directivei care aduc modificări directivelor sectoriale urmează a se prelua prin amendarea corespunzătoare a cadrului legal existent la nivelul fiecărui sector financiar (sectorul bancar, sectorul serviciilor de investiții și sectorul asigurărilor).

Este de precizat faptul că prezentul act normativ nu include transpunerea prevederilor Directivei referitoare la regimul societăților de administrare a investițiilor în ceea ce privește supravegherea pe bază consolidată, acesta fiind stabilit în cadrul Ordonanței de urgență a Guvernului *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

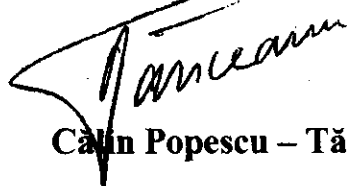
De asemenea, la nivelul Grupului de lucru inter-instituțional care a elaborat prezentul act normativ s-a decis, de comun acord cu Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, ca includerea fondurilor de pensii în sfera de aplicare a supravegherii suplimentare să se realizeze într-o etapă ulterioară, după clarificarea aspectelor legate de modalitatea în care se vor consolida, din punct de vedere prudential, riscurile aferente activităților desfășurate în domeniul respectiv.

În plus, trebuie menționat faptul că prezentul act normativ este redactat din perspectiva României ca stat membru. Prin urmare, intrarea în vigoare a fost stabilită pentru data de 1 ianuarie 2007, în condițiile în care România va deveni stat membru al Uniunii Europene de la aceeași dată.

Trebuie menționat faptul că, pentru acest demers legislativ, a fost îndeplinită procedura stabilită prin Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. În acest sens, au fost realizate consultări cu partenerii sociali și instituțiile interesate, în cadrul procesului de transparență și dialog pe care autoritățile de supraveghere îl promovează în activitatea de îmbunătățire a cadrului legislativ specific piețelor financiare.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și/sau de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

Călin Popescu – Tăriceanu